

Foto: shutterstock

Lantbrukare och medborgare i tänkt samarbete

16 december 2016

Radmyllning av fosfor, fånggrödor och skyddszoner verkar ungefär lika vanligt kring Lake Erie i USA som i Sverige. Det framkommer av en ny amerikansk studie där forskare också tillfrågat boende kring sjön som säger att de vill bekosta mer fosforåtgärder på gårdarna.

Arbetet med att minska kväve- och fosforläckaget från åkermark pågår i stora delar av världen. På en konferens i USA framkommer flera saker som starkt påminner om det som pågår i Sverige och de nordiska länderna. Det är forskare på flera universitet som samarbetat med myndigheter och som presenterar en ny studie om hur fosfortillförseln till Lake Erie kan minskas. Sjön är en av de fem stora sammanhängande sjöarna i nordöstra USA.

40 procent mindre fosfor till Lake Erie

Utgångspunkten var den nyligen tecknade internationella överenskommelsen mellan USA och Kanada om att minska fosfortillförseln med 40 procent till den stora gränssjön Lake Erie. Den ambitionsnivån är av liknande storleksordning som vanligt förekommande mål i Europa och Östersjöområdet. I Lake Erie pågår omfattande algblooming samtidigt som den är dricksvattentäkt för cirka 11 miljoner människor. Den har också stor betydelse för fritidsfisket som beräknas ge intäkter på 1,7 miljarder dollar per år.

Välkända åtgärder i lantbruket

Såväl lantbrukare som andra medborgare har intervjuats och forskarna har identifierat tre åtgärder som de bedömer vara extra viktiga för att minska fosforläckaget. Det är 1) radmyllning av fosforgödsel istället för att bredsprida på markytan, 2) att odla fånggröda samt 3) att ha skyddszon.

Intervjuerna med lantbrukarna i tillrinningsområdet till sjön visade att 39 procent av dem redan radmyllade fosfor, 22 procent hade fånggrödor och 35 procent skyddszoner. Dessa siffror behöver dock öka med cirka 20 procentenheter vardera om målet med 40 procent minskning av fosforläckaget ska nås. Det framkommer inte i texten vilka arter av fånggrödor som avses och i vilka grödor den skulle odlas eller om den är eftersådd för att minska erosion på höst och vinter.

Redaktionen anmärker: I Sverige brukar det inte anses att fånggröda av rajgräs i stråsåd, som är vanligast, minskar fosforläckaget så mycket utan den ses som en kväveåtgärd.

Medborgarna vill hjälpa till

Forskarna har samtidigt intervjuat folk kring sjön i en så kallad betalningsviljestudie. Befolkningen har tillfrågats om och hur mycket de är beredda att betala för att minska blomningen av giftiga alger i Lake Erie. Svaret blev att de vill betala 150 miljoner dollar för att minska algblomningen med 10 procent och ytterligare 150 miljoner dollar för att minska med 20 procent och så vidare. I andra frågor i samma undersökning svarade de att de också var beredda att betala något högre matpriser eller till och med en särskild inkomstskatt för att hjälpa lantbrukarna göra nödvändiga åtgärder. Men det verkar som att pengarna ändå inte riktigt räcker. I en första studie framkom att det krävs 150 miljoner dollar per år bara för att åtgärda fosforläckaget i de mest kritiska jordbruksområdena.

En annan sak att tänka på är att det kan vara skillnad på vad människor svarar att de kan tänka sig att betala jämfört med vad de faktiskt skulle betala om en myndighet skulle skicka ut inbetalningskort på det aktuella beloppet.

Text: Markus Hoffmann

Källa: [Public willing to pay to reduce toxic algae — but maybe not enough](#), Sciencemag dec. 2016

Sidan uppdaterades 2016-12-16 av Sofie Logardt

- Dela på Facebook
- Dela på Twitter
- Dela på LinkedIn

[Skriv ut](#)

Relaterade nyheter

- **Så kan höga fosforhalter i jorden minskas**

19 april 2016 - Jordar som är uppgödslade med fosfor är en risk för vattenmi..

- **Forskare granskade miljörådgivare**

12 april 2016 - Kan rådgivning på gården leda till renare vatten? Ja, enligt..

- **Mödosam strävan mot årliga växtnäringsbalanser**

17 juni 2015 - Senast år 2018 ska alla länder runt Östersjön ha infört någo..

- **Nya ammoniakmål föreslagna för Sverige**

21 januari 2014 - Sverige ska minska sina utsläpp av ammoniak med 17 procent f..

- **För dyrt och svårt för finska bönder att klara miljömål**

17 december 2013 - De lägst hängande frukterna är redan plockade och inte ens d..

Kontakt

Redaktör för nyhetsbrevet

[Sofie Logardt](#)

040-41 52 84

Greppa Näringen är ett samarbete mellan [Jordbruksverket](#), [LRF](#) och [länsstyrelserna](#).

